

Laura
Pearsonová

POSLEDNÍ ÚKOL MABEL BEAUMONTOVÉ



Host

Nádherná kniha o pravdě, lásce, vztazích a o tom,
že nikdy není pozdě následovat své srdce.

Alison Stockhamová, spisovatelka

Automatizovaná analýza textů
nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU
je bez souhlasu nositele práv zakázána.

THE LAST LIST OF MABEL BEAUMONT

Copyright © 2023 Laura Pearson

First published worldwide in English by Boldwood Books Ltd.

Translation rights arranged through The Agency srl of Vicki Satlow

Photos by master1305, Anton Vierietin / Getty Images

Translation © Jana Knotková, 2025

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2025

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0965-2 (PDF)

ISBN 978-80-275-0966-9 (ePUB)

ISBN 978-80-275-0967-6 (MobiPocket)

*Mámě a tátovi.
Díky za všechno.*

- 1 -

Postávám nad konvicí a čekám, až voda začne vřít, jako to dělám už celých dvaasedesát let, co nám s Arthurem vařím čaj. Dvakrát jsme se stěhovali a konvici měnili nesčetněkrát, ale nikdy se nestalo, že bychom náš společný ranní šálek čaje vynechali. Arthur sedí u jídelního stolu s perem v ruce, luští křížovku. Otevřel okno a ze zahrady k nám teď doléhá ptačí cvrlikání. Podle hlasu bych to tipla na kosa a červenku. Probíhá tam vážná debata, jejíž předmět mi pochopitelně uniká. Za chvíli si půjdu sednout k Arthurovi, ten složí noviny, odloží pero, obrátí se ke mně a řekne to své „Tak“. A nastane čas domluvit se na tom, co dnes podnikneme. Půjdeme se projít, budeme lenořit, nebo zvítězí povinnosti? Tohle se dřív, když jsme ještě chodili do práce, týkalo jen víkendů, ale teď už musíme rozhodovat o každém novém dni, každé započaté hodině.

Hodím sáčky do hrnků — do mého už jsem předem nalila mléko, ale do toho jeho přijde až na závěr. Přidám půl lžičky cukru. Dřív jsem dávala celou, a ještě předtím dvě. Arthur s mým rozhodnutím nesouhlasí: „Proč se omezovat, v tomhle věku?“ Ale já stejně sladím méně. Dasty mi čenichá pod nohama a hledá drobečky. Skloním se, abych ho pohladila po hlavě, ale on se mi vyhne a odkluše zpátky za

Arthurem, vždycky to tak dopadne. Smrdí, jako by právě vylezl z řeky, a já si umiňuju, že ho musím brzy vykoupat. Chleba je v topinkovači a máslo a marmeláda nachystané vedle. A mezi námi visí ve vzduchu cosi nevyřčeného — slova, která bych mu ráda řekla, jimiž bych vyjádřila, co si myslím o našem společně prožitém životě. Kolikrát už jsem se je ze sebe pokusila dostat, ale marně, pokaždé se mi vzpříčila v krku. Pokaždé.

Nesu hrnky ke stolu a sleduju, jak z nich stoupá pára a zanechává za mnou stopu.

„Tak,“ skládá Arthur noviny. „Máš dnes něco v plánu?“

Zavrtím hlavou a v tu chvíli se ozve tiché cvaknutí, jak z opékače vyskočí topinka.

„Já jdu na ten pohřeb,“ řekne. „Tommyho Waitese.“

Když se dožijete takového věku jako my, zažijete hodně pohřbů. Tommy se od Arthura nechával stříhat — to bylo v době, kdy měl Arthur ještě své holičství — a v klubu konzervativců si spolu občas vypili pár skleniček. Arthur na pohřby chodí často a kolikrát zesnulého nezná ani zpola tak dobře jako Tommyho. Nedokážu posoudit, jestli tam chodí proto, aby zesnulému projevil úctu, nebo proto, že pro něj pohřby představují jakýsi druh povyražení, s těmi jednohubkami, navlhlými brambůrky a několika panáky whiskey na cestu.

„Běž sám,“ řeknu. „Skoro jsem ho neznala.“

„Moir a by tě určitě ráda viděla.“

„No vidíš, ani bych si nevzpomněla, jak se jeho žena jmenuje. Určitě jí bude úplně fuk, jestli se tam ukážu, nebo ne.“

Sotva znatelně nahrbí ramena a já podle toho poznám, že se zlobí. Řeč jeho těla mám v malíčku, stejně jako on tu mou. Když spolu dva lidé žijí už přes šedesát let sami a tráví spolu každý den, nevyhnutelně se o sobě ledacos naučí.

„No a co budeš dělat, když budu pryč?“

Mohla bych si číst nebo se třeba pustit do pletení anebo si prohlížet staré fotky. Mohla bych jen tak sedět a přemýšlet, ponořit se do minulosti a probírat se vzpomínkami na to, co jsem zažila. Co jsme zažili. Tomu Arthur příliš nehodluje, říká, že je to zbytečně sentimentální. Kupředu hled', to je jeho moto. Nebo spíš jedno z jeho mot. Ale já sama patřím k těm, co se za minulostí ohlížejí rádi, a obzvlášť teď, když toho mám hodně za sebou a moc už toho na mě nečeká. Co je špatného na tom, strávit své poslední roky tichým rozjímáním? Na velké změny je už stejně pozdě, ne? A v tom právě spočívá ta potíž: já zpomaluju, ale on chce jet dál na plný plyn.

„Musím srovnat tu zásuvku v kuchyni, co se zasekává,“ odpovím.

„No jo, ta mě příšerně vytáčí.“

Polknu poznámku, že by se to nikdy nestalo, kdyby do ní pořád necpal další a další věci, i když je evidentně plná. Plná nabídek na jídla z rozvážky, která si nikdy neobjednáme, knoflíků, ruliček lepicí pásy a kdoví čeho ještě. Čtyři pětiny z toho vyhodím, a on bude spokojený a ani si nevšimne, že něco z těch jeho pokladů zmizelo. Což je mimochodem jasná známka toho, že mu nikdy k ničemu nebyly.

Když sejde dolů v obleku, co nosívá na pohřby, natáhne ruce před sebe, abych mu zapnula manžetové knoflíčky.

„Billovy staré knoflíčky,“ nezapomene mi připomenout.

Přikývnu a nijak to nekomentuju, ačkoliv mi po těch šedesáti letech připadají víc jeho než Billovy, i přes ty iniciály. WM. William Mansfield.

Ten oblek má už víc než třicet let a kalhoty jsou mu krapet těsné. Voní, jako by právě vyšel ze sprchy. Čistotou. Voní tak odjakživa.

„Vážně tě nepřemluvím?“ zkusí to ještě.

Vzhlednu a zadívám se mu do očí. Ani si nevzpomínám, kdy jsem to udělala naposledy. Běžně spolu rozmlouváme přes chodbu z pokoje do pokoje anebo jeden z nás sedí na gauči a druhý přitom stojí ve dveřích. Nestává se často, že bychom stáli jen pár centimetrů od sebe a pozorně vnímali jeden druhého. Vlasý mu řídnu, ale pořád jich má dost a bílá ještě nestihla pohltit původní tmavou blond. Jeho oči jsou zrovna tak modré jako v ten den, kdy jsem stála před oltářem, hleděla do nich a úpěnlivě si přála, aby mě napadla nějaká dobrá výmluva a já z toho mohla vycouvat. Od té doby přibral na váze, to se dalo čekat. Už to není ten dobře stavěný, svalnatý kluk jako tehdy, když jsem ho poznala. Má povislé tváře a břicho. Stáří mu ale sluší. A může za to ten jeho kouzelný úsměv, ten se vůbec nezměnil. Když se na vás usměje, nic jiného nevnímáte.

„Obejdu se bez toho,“ trvám si na svém.

Přikývne. A já vím, že si teď asi v duchu říká, že věci, bez kterých bych se neobešla, je opravdu málo. A to je pravda. Není to zvláštní, že ve chvíli, kdy se rozhodnete strávit zbytek života s jedním člověkem, vás nenapadne zamyslet se nad tím, jaké to asi bude, až vám oběma bude osmdesát? Jestli jeden z vás náhodou nebude sedět na gauči a smířeně čekat na konec, zatímco ten druhý se bude snažit urvat ze života co nejvíc? Rozdíl mezi námi dvěma byl však nepřehlédnutelný, už když jsme byli mladí. On byl nezdolný optimista, kdežto já pesimistka přesvědčená o tom, že ať dělám co dělám, vždycky budu jen kapka v nekonečném oceánu.

„Dobrá, tak se uvidíme později.“

„Udělám casserole s klobáskami,“ navrhnou, abych ho uchlácholila.

„To udělej.“

Doprovodím ho ke dveřím a čekám. Dobře vím, že pokud se neusmíříme, neodejde.

„Nezdržím se dlouho,“ dodá a obejmě mě kolem pasu. Na tváři mě zaškrábe jeho strniště a já si přeju, aby se zase odtáhl.

A pak je pryč. Z mrazáku vytáhnu klobásky úhledně zabalené ve fólii po dvou a nechám je rozmraznout. Pak vytřídím tu zásuvku, vůbec se s tím nemazlím. Do koše putuje všechno, co nedokážu identifikovat, i to, co tam celé měsíce leží bez povšimnutí. Zabere mi to jen půl hodiny a pak si chci vzít knížku a číst si, jenže Dasty neustále chodí ke dveřím a tváří se nešťastně. Kdyby mohl, zcela určitě by se natáhl pro vodítko a sám si ho připnul.

„Tak pojď, chlapče,“ rezignuju a vypravím se s ním na procházku.

Je jeden z těch jasných, studených říjnových dnů. Ještěže neprší, ale i tak počítám s tím, že než dorazíme zpátky domů, ruce mi promrznou na kost. Dojdeme na konec ulice a zamíříme k centru města. V tomhle malém městečku v hrabství Surrey žiju od narození a touhle cestou chodívám tak často, až si občas říkám, jestli na ní někde nenajdu otisky svých bot. Dastyho nic takového netrápí, je spokojený, pokud má co očichávat, na koho vrčet a kde si ulevit. Což dělá právě teď. Čekám, až skončí, a pak se sehnu se sáčkem v ruce. Na jednu děsivou chvíli to vypadá, že už se nenarovnám. Ale pak něco lupne, a já zase stojím. Podívám se na Dastyho, který je připravený pokračovat v cestě. Jak dlouho se o něj ještě dokážeme postarat? Když mě Arthur před třemi lety přemluvil, abychom si ho vzali (poté co s rozvahou sepsal seznam všech pro a proti), upozornila jsem ho na to, že nás oba klidně může přežít. Arthur nade mnou jen

zavrtěl hlavou, jako by prostě nemohl pochopit, proč to teď vytahuju.

„Někdy mluvíš tak, jako bys už byla mrtvá,“ řekl.

Na to nikdy nezapomenu.

Dasty a já pokračujeme dál. Okolo toho nového moderního pekařství, ze kterého se line vůně cukrové polevy a zázvoru, a dál kolem kadeřnictví, kde dřív bývalo Arthurovo holičství. Pak mineme malý supermarket se dveřmi na fotobuňku, co se otevrou pokaždé, když procházíte kolem, jako by lákaly lidi dovnitř. A kolem hospůdky U Tešarů, kde pravděpodobně právě probíhá kar. Chodník je zaneřádný špačky od cigaret. Přitáhnu si vlněný kabát těsněji k tělu a pospíchám, abych už byla pryč, doufám, že mě Arthur nezahlédne oknem a že za mnou nevyjde ven.

Broughton se za ta léta trochu změnil. Ale dá se tu sehnat všechno, co člověk potřebuje, jen pro oblečení nebo nábytek si občas zajedu do Overbury. Londýn je odsud necelou hodinku cesty, ale jezdívala jsem tam nanejvýš jednou do roka. Většinou si vystačím s Broughtonem. Obchodů teď ubývá a já přejdu ulici a pokračuju stezičkou ke kostelu. Procházím se mezi náhrobními kameny, dokud nedojdu k cíli — k místu, kde odpočívá moje rodina.

Jako první odešel Bill a odešel předčasně. Jeden den byl plný života, a den nato mrtvý. Mohla za to jakási skrytá srdeční vada, o které jsem kdysi slyšela, ale ani ve snu by mě nenapadlo, že mě jednou připraví o bratra. Deset let po něm odešla matka. Ta se z Billovy smrti nikdy nevzpamatovala, a přestože oficiálně podlehla rakovině, já dobře vím, jak to bylo — že to vzdala a začala pomalu umírat už toho dne, kdy ztratila svého chlapečka. A necelý rok po matce odešel táta. Infarkt. Za minutu bylo po všem. Bylo mi něco přes třicet, když jsem přišla o rodiče, můžu se ještě počítat

mezi sirotky? Arthurova máma mě sice brala jako vlastní, ale vždycky jsem cítila, že kdybych o něj přišla, zůstala bych na světě dočista sama.

Myslím, že tohle Arthur nikdy úplně nepochopil. Sám je z devíti dětí a jejich dům byl vždycky plný sourozenců, bratranců a sestřenic. Pokaždé když jsme si naplánovali, kam vyrazíme na dovolenou, našel se mezi místními někdo z jeho přízně, s kým mohl zajít na skleničku nebo na večeři. Už od pohledu bylo jasné, že jde o Beaumontovy — to ty jejich světlé vlasy a pihy. Oba mí rodiče byli jedináčci, takže jsme byli rodina jen o čtyřech členech. Teď zúžená na jednoho.

Náhrobky jsou celé zapadané listím v nejrůznějších odstínech červené a oranžové. Kvůli listí teď nepřečtu matčina data ani celé tátovo jméno. Ale je to tak krásné, celá tahle podzimní scenerie, že mi to nikterak nevadí. Vždyť je dobře znám. A v odmetání listí nevidím žádný smysl, přírodě neporučíte.

Než na ně promluvím, ohlédnu se přes rameno, jestli není nikdo v doslechu.

„Tady Mabel, zrovna jsme šli s Dastym kolem. Včera v novinách psali o sběratelích a já si vzpomněla na tebe, Bille, na ty tvoje známky. Ukázala jsem to Arthurovi — pochechtával se a vzpomínal na to, jak ti je občas z legrace potají vytáhl z dešek a schoval a tys pak byl ještě dlouho uražený a naštvaný. Zajímalo by mě, co bys asi sbíral dneska. Kdybys tu dnes byl ještě s námi a vydržel u známek, měl bys jich už tisícovky. Schovávám ti je, nahoře na půdě. Bůhví proč. Předpokládám, že až Arthur a já umřeme, skončí stejně v koši, tak jako všechno ostatní.“

Znenadání mi vhrknou slzy do očí. Když se za nimi zastavím, pokaždé k nim tiše promlouvám, ale obvykle mě

to nijak nerozruší. Nejspíš na mě něco leze anebo se potřebuju pořádně vyspat. Poslední dobou se celé hodiny otáčím jako kuře na rožni, než se uvelebím.

Zamírím zpátky domů a čekám na Arthura. Je to zvláštní — sice mi nevadí, když si vyrazí ven, na samotu jsem zvyklá, ale jeho návraty domů mám ráda. Ráda poslouchám jeho vyprávění. Dům mi připadá jiný, když tu není, jako by se všechen náš nábytek a majetek ztišil a se zadrženým dechem na něco čekal. Když zaslechnu zarachotit klíč v zámku, jsou už skoro čtyři. Límeček u košile má rozepnutý, kravatu povolenou a v sobě pár skleniček, jak vidím.

„Bylo to hezké?“ zeptám se.

„Bylo. Tommy měl dobrý život. Přišla se s ním rozloučit spousta lidí. Co myslíš, přijde jich hodně, až budeme na radě my?“

Posadí se na gauč a už je tu Dasty, aby se od něj nechal pomazlit.

„Ahoj, Dastíku,“ pozdraví ho Arthur.

Dasty ho zbožňuje od samého začátku. Pozoruju je, Arthur se nad Dastym sklání, drbe ho za ušima a oba dva vypadají opravdu blaženě. Uvažuju nad jeho otázkou. Kvůli němu by příbuzní přijeli stoprocentně, sjeli by se sem všichni, zblízka i zdaleka. A taky by přišli jeho bývalí zákazníci a chlapi, se kterými chodíval do hospody. Tedy ti z nich, kteří jsou ještě naživu. Ale pokud jde o mě, nebyla bych si hojnou účastí tak jistá.

„Proč tě to napadlo?“ ptám se, ale je to hloupá otázka, odpověď je nasnadě.

„Tommy a Moira mají čtyři děti a všechny tam byly, i jejich manželé, manželky a děti. Jen jsem se nad tím zamyslel, to je všechno.“

Co na to říct. S tím nic nezmůžu, čas nevrátíme.

„Čaj?“ navrhne, vstane a zamíří pryč z pokoje.

„Ano, prosím.“

A po celý zbytek dne oba myslíme na děti, které jsme nikdy neměli.

- 2 -

„V Overbury jsou trhy,“ oznámí mi Arthur, a než donese čaj ke stolu, oklepe lžičku o okraj hrnku.

„Jaké trhy?“

„Farmářské, myslím. Zaskočíme tam?“

Mohla bych odmítnout. A chci odmítnout. Jenže by nebylo fér ho zase odbýt, je hezké, že se mě snaží zapojit. Dalo by se říct, že posledních deset let našeho manželství vypadá právě takhle: on něco navrhne a já ho odpálkuju. Dřív to tak nebylo a o to je to teď těžší. Oba máme ještě v živé paměti dobu, kdy jsme byli spojenci.

„To zní dobře,“ souhlasím.

Snaží se nedat na sobě znát, že ho má odpověď překvapila, a zaboří lžící do svých cereálií.

První potíž nastane už při parkování. Dlouhou dobu neřídil ani jeden z nás, ale Arthur má rád výzvy, a tak se v padesáti zapsal na kurz. Po půlroce pravidelných jízd prošel zkouškou napoprvé, ale sebevědomý řidič se z něj nikdy nestal. Jakmile sedne za volant, objeví se mu v obličejí úzkostný výraz.

„Co třeba tamhle?“ navrhnou, když už podruhé projíždíme parkoviště. Zimní slunce je nízko nad obzorem a je špatně vidět. „Myslím, že tam je...“

„Je tam smart,“ procedí mezi zuby.

„Jestli chceš, můžeme se vrátit.“

Pohybují se na tenkém ledě. Chci, aby věděl, že se kvůli mně nemusí nervovat, ale zase nechci, aby si myslel, že hledám záminku pro předčasné ukončení naší vyjížďky. Mlčí. Jeden mladý pár se vrací ruku v ruce ke svému autu, Arthur čeká, směrovka bliká. Když vystoupíme, napadne mě chytit ho za ruku. Jak je to dávno, co jsme se spolu vodili za ruku po ulici a celému světu tak oznamovali, že k sobě patříme? V začátcích jsme to tak rozhodně dělávali, ale kdy jsme s tím přestali? To si nevybavuju. Možná že jsem jednoho dne před jeho rukou ucukla. Nebo mě pustil on, aby mi upravil popruh kabelky na rameni, a znovu už mě za ruku neval. Sice teď kráčíme těsně vedle sebe, ale vzdálenost mezi námi mi připadá nepřekonatelná. Bylo by to moc okázalé gesto.

Hlavní třídu po celé délce lemují prodejní stánky a ve vzduchu se mísí nejrůznější vůně. Cítím cukrovou vatu, grilované maso a čerstvý chléb. Do brebentění co chvíli zazní vyvolávání prodejců.

„Přijďte si pro čerstvé těstoviny!“

„Vanička ovoce nebo zeleniny, vše za libru padesát. Máme ananas, máme mango, máme třešně...“

„Čerstvé ryby, dnes ráno ulovené!“

Jemně Arthura štouchnu: „Vzpomínáš na ten stánek s rybami a krevetami v Morecambe?“

Nabízím mu chvilku společného vzpomínání a doufám, že se přidá. Že nezapomněl na naše lepší časy.

Široce se usměje a zachechtá se: „Ten chlápek byl úplně vyřízenej, ten jeho hlas!“

Chvilku pak mlčíme a oba si v hlavě promítáme naše společné vzpomínky. Snad si s nimi vystačíme.

„Vezmeme koláč na večeri? A v míse na ovoce už toho taky moc není.“

Arthur vytáhne z kapsy kabátu zmačkaný kus papíru. Napsal si seznam, jak jinak.

Vybíráme jablka a pomeranče a on pak na cosi ukáže a zvedne obočí. Myslím, že to je mango.

„Jen do toho,“ pobídnu ho.

Kde se to v něm bere, ta neutuchající chuť zkoušet nové věci? Když jsem ho poznala, obdivovala jsem ho za to. Tehdy jsem v něm ještě viděla jen Billova kamaráda, co se o všechno zajímá.

Právě se u stánku s koláči rozhodujeme, jestli vzít hovězí s cibulí, nebo kuřecí se šunkou, když zaslechnu, jak na něj kdosi volá.

„Arthure Beaumontel! Jsi to ty?“

Otočíme se za hlasem. Patří ženě v našem věku, plus minus. Dřív asi bývala krásná, ale s tou spoustou vrásek, co jí brázdí obličej, to nelze tvrdit s jistotou. Když se usměje, ukáže nepřírozeně bílé zuby. Chytí Arthura za paži, stoupne si na špičky a políbí ho na tvář a pak to samé zopakuje se mnou. Voní po růžích a mýdle.

„Joan Jenkinsová,“ podiví se Arthur. „To se podívejme.“

A ona se smíchem zakroučí hlavou: „Tak mi už dlouho nikdo neřekl. Od roku 1959 jsem Joan Garnettová.“

Hned nevím, kam ji zařadit, ale to jméno mi zní povědomě.

„Takže jste se vzali, vy dva?“ Pokývne bradou nejdřív ke mně a pak k Arthurovi.

„Vzali, je to tak,“ pohlédne na mě Arthur s hrdým úsměvem. „Jsme spolu už šedesát dva let.“

Potřeše hlavou. „To jen dokazuje, jak mizerný mám odhad. Přišlo mi, že se k sobě moc nehodíte.“

Arthur se tomu zasměje a ti dva si pak dál povídají, ale to já už nevnímám. V hlavě mi uvízla její poznámka o tom, že se k sobě nehodíme, a přehrává se ve smyčce stále dokola. A než se vzpomatuju, Joan už nám mává a míří pryč a Arthur se zase věnuje koláčům.

„Kdo to je?“ zeptám se ho. „Měla bych ji znát?“

„Jedna stará známá. Chodila s námi tancovat. Mám pocit, že se trochu znaly s Dot.“

Je to už dávno, co jsem ho slyšela vyslovit Dotino jméno. Trhnu sebou. A pak ten okamžik pomine. Jako by mě to na chvíličko vrátilo zpátky a já zase seděla vedle Dot na kraji sálu a šeptem s ní probírala, jak se ostatní holky vymódily, a hádala, v čí náruči ten večer protančí. Hrála kapela a já cítila, jak se začínám potit v podpaží. A pokaždé když jsem v nějakém tmavém zákoutí zahlédla líbající se dvojici, zatoužila jsem po tom, abych to byla já. Toužila jsem zjistit, jaké to je, plně se někomu oddat, anebo se o to přinejmenším pokusit.

„Mám takové tušení, že pro mě tehdy měla trošku slabost,“ prozradí Arthur, když si od stánku odnášíme koláč zabalený v papírovém sáčku.

Zarazím se v půlce kroku: „Dot?“

Arthur se uchechtne: „Ne! Joan. Vypadá to ale, že si nakonec vzala Johna Garnetta. Zmínila se, že vloni zemřel, slyšelas to?“

Zavrtím hlavou. Po tom jejím přiznání, že si myslela, že se k sobě nehodíme, jsem už neslyšela nic.

„Představ si, že celou tu dobu bydlí tady v Overbury, a dodneška jsme na sebe nikdy nenarazili.“

No, já na ni už narazit mohla. Mohlo se klidně stát, že jsme spolu stály na autobusové zastávce, ve frontě u řezníka nebo v bance. Nepoznala bych ji. Ale vím, co tím chce říct.

Někdy nám svět připadá nepředstavitelně velký, ale jindy zase tak malý, že by se vešel do hrsti.

Když se vrátíme domů, dáme si čaj a Dasty se stočí na gauč vedle Arthura. Na Arthura jde spaní. To ten čerstvý vzduch. Sleduju je ze svého křesla u okna, Arthur zrovna pootevřel ústa. A při tom pohledu mě zaplaví náhlý příval lásky k tomuto muži, který se mnou prožil celý život. Nevybrala jsem si vůbec špatně. Je laskavý, zodpovědný a ta jeho neutuchající chuť do života, ta nás nejspíš nejednou podržela nad vodou. Zažili jsme pár těžkých let. V dlouholetém manželství se těžkým rokům nevyhnete, to mi věřte. A můžete doufat, že na vás tomu druhému opravdu záleží a že je společně přečkáte.

Ale nemůžu si pomoci a musím si představovat, co by se stalo, kdyby si tehdy místo mě vzal Joan Jenkinsovou. Sám přece řekl, že pro něj měla slabost, a podle toho, jak se na něj dnes ráno po všech těch letech dívala, mu to docela věřím. Joan měla v mnoha ohledech pravdu, že se k sobě nehodíme. Možná by ho milovala tak, jak jsem já nikdy neuměla. Mohla by mu dát děti, po kterých toužil. Mohla by mu být oporou a společnící při jeho dobrodružstvích, místo aby ho brzdila v rozletu. Zkrátka by pro něj možná byla lepší volbou.

Když mě tehdy za soumraku doprovázel z první tanečnické, na které jsem se po Billově smrti ukázala, zastavil se na rohu ulice a s obavami v očích mě požádal o ruku. A já se tehdy vůbec nepozastavila nad tím, jak by jeho život vypadal, kdybych odmítla. A to možná byla chyba. Nechtěla jsem mu zlomit srdce, ale třeba by ho mé odmítnutí osvobodilo a otevřelo mu cestu k dívce, která by pro něj byla ta pravá. Ať už by to byla Joan Jenkinsová, nebo nějaká jiná, kterou měl teprve potkat. Řekla jsem „ano“, ale uvnitř

křičela „ne“, věřila jsem, že to tak pro něj bude nejlepší. Ale teď už si tím tak jistá nejsem.

Arthur se po půlhodině vzbudí a jako vždycky tak legračně potřese hlavou, jako by ze sebe chtěl setřepat zbytky spánku.

„Tady ten nejspíš potřebuje vyvenčit, že ano? No tak pojď, Dastíku.“

Ani se nezeptá, jestli se chci přidat. Dobře ví, že jeden výlet za den je pro mě až až. Vytáhnu knížku a na hodinku se ponořím do života někoho jiného, někoho mladého a bohatého a plného síly. Tohle na čtení odjakživa miluju. Že mi dovolí poznat jinou dobu a nová místa a také, a to především, se stát někým jiným. Někým odvážným, kdo ví, co chce, a bez pardonu si za tím jde, anebo někým, kdo neví, co to jsou výčitky. Jak by asi můj život vypadal, kdybych měla jinou povahu?

A pak už je tu Arthur, drží si ruku na srdci a z obličeje mu zmizela všechna barva.

„Arthure?“ Vyskočím z křesla. „Co se děje? Mám zavolat doktora?“

„Ne, ne,“ odmítne, „jen mi dej chvilku, ať se vydýchám.“

Dovedu ho ke gauči, aby se posadil. Panikařím, nevím, co si počít. To je jeden z důvodů, proč by ze mě byla příšerná matka. Kdykoliv se přihodí něco nečekaného, nevím si rady.

„Jsi v pořádku?“ zeptám se po pár minutách.

Dasty sedí Arthurovi u nohou, je celý napjatý a ještě pořád má připnuté vodítko.

„Jen se mi udělalo trošku špatně, to je celé. Asi od žaludku. Už je mi dobře, Mabel. Nic mi není.“

Obskakuju ho. Donesu mu noviny, přes nohy přehodím heboučku deku a jdu připravit večeři. Když jste mladí

a jeden z vás se rozstóná, předpokládáte, že to nejspíš nebude nic vážného. Ale v tomhle věku vás vyděsí sebemenší příznak nemoci. Už jsme si navzájem svěřili, jak bychom chtěli umřít. Tak jako většina lidí, řekla bych. Což znamená pokud možno rychle. Bez ztráty důstojnosti a jasné mysli. Ale člověk míní, že?

Vždycky jsem byla přesvědčená, že umřu dřív já. Nevím proč. Chvíli by to trvalo, ale Arthur by to beze mě zvládl. Zdrtilo by ho to, ale dostal by se z toho. Vaření mu docela jde a má spoustu kamarádů, o které by se mohl opřít. Ale já a ocitnout se bez něho? Nevím, jestli bych našla sílu jít dál. Bez něj bych se nejspíš zapomněla i naobědvat nebo vstát z postele.

„Dáš si koláč?“ zeptám se. „Nebo nemáš hlad?“

Ohřála jsem ho a podusila k němu mrkev a zelené fazolky, z kuchyně se teď line silná a hutná vůně.

Objeví se ve dveřích. „Pro mě jen malý kousek, prosím.“

To mu není podobné. Patří k těm, co si svého oblíbeného jídla nakládají vrchovatě, a koláč má ze všeho nejradši. U jídla toho moc nenamluvíme. U tohoto stolu jsme spolu jedli tisíckrát, někdy nám k jídlu tiše hraje rádio, jindy jíme mlčky. Ale dnes na mě to ticho padá a už se těším do postele, až udělám za dnešním dnem tečku. A zítra zase začne všechno nanovo.

Těsně před sedmou najdu Arthura sedět na lavičce venku v zahradě. Přisednu si a zadívám se stejným směrem jako on.

„Krásný večer,“ poznamená.

Nádech růžové proměnil mraky v cukrovou vatu. Tiše sledujeme, jak se slunce sklání níž a níž.

Později, když už ležíme v posteli, ke mně natáhne ruku, to už neudělal hodně dlouho. Položí mi ji na stehno.

„Když jsem dnes viděl Joan, přinutilo mě to trochu se zamyslet,“ začne.

A je to tu. Nad tím, jak by jeho život mohl vypadat, kdyby si vzal nějakou jinou? Opravdu se to chystá vyslovit nahlas?

„Ano?“

„To byly časy, když byl Bill ještě naživu, a když tu byla Dot a všichni čtyři jsme chodívali tancovat. Jsem rád, že jsme to zažili.“

Do očí mi vstoupí slzy. Můj bratr Bill a moje nejlepší kamarádka Dot. Byla to doba, kdy jsme byli samý žert a smích, měli život před sebou a nelámali si hlavu s tím, jestli kráčíme správným směrem nebo jestli zrovna neděláme nějakou chybu, protože jsme měli celou věčnost na to, dát všechno zase do pořádku. A pak jsme zjistili, že žádnou věčnost nemáme, přinejmenším Bill ne. Zdrtilo nás to všechny a každý se s tím vyrovnal po svém. Dot zmizela, Arthur se chtěl usadit a já se svezla s ním.

„To byly časy,“ ozvu se do tmy, ale mám pocit, že už spí.